

Liberaal christendom

Ervaren, doen en denken

Dit boek is ontstaan vanuit een behoefte om te spreken over God op een ruimdenkende, niet-dogmatische wijze. Een liberale vorm van christelijk geloven, die volgens de auteurs tot op heden geen of onvoldoende aandacht krijgt in het gesprek over religie.

Rolinka Klein Kranenburg

De initiatiefnemers van *Liberaal christendom* komen uit de Vereniging van Vrijzinnig Protestanten (VVP) en uit Op Goed Gerucht. Zij menen met hun boek tegemoet te komen aan de behoefte om genuanceerder en toegankelijker te spreken over wat het in het dagelijks leven betekent om christen te zijn. En dat is gelukt. Grote thema's uit de christelijke dogmatiek zijn vakkundig 'kleingeslagen' en het geheel verbreedt en verdiept het liberale christendom.

Hermeneutisch

De auteurs hebben gekozen voor de hermeneutische benadering – een exegese van de theologie zou je het kunnen noemen. Dat maakt het boek goed toeganke-

lijk voor een bredere doelgroep. Anderzijds is enige theologische achtergrond toch wel noodzakelijk. Sommige hoofdstukken vragen namelijk om een meer wetenschappelijke benadering, bijvoorbeeld het hoofdstuk over Christus, de be-

Grote thema's zijn vakkundig 'kleingeslagen'

lichaming van God. De theoloog in mij wordt aangesproken bij de klassieke verwijzing naar het denken over de menswording van Christus. De oude dogmatiek gaat mee resoneren en de rationele discussie wordt wakker geroepen. Tege-

lijk weet de auteur dit weerbarstige thema dan weer zo uit te werken dat er een praktische en toepasbare duiding uit voortvloeit. Jezus is de bepalende aanleiding in de christelijke traditie om over God te kunnen spreken. Hierin onderscheidt de christelijke traditie zich van andere religies. En van hieruit wordt dan verder getheologiseerd:

'Als belichaming van God brengt Christus heil. Over dat heil is in de geschiedenis heel verschillend gedacht. (...) In onze tijd kun je stellen dat de zinloosheid van het leven een alom aanwezige bedreiging vormt. (...) Jezus brengt heil doordat hij een verbinding legt tussen mensen en God en ze zo in gemeenschap laat leven.'

Waarom moest dit boek er komen?

'Volgens ons hoort religie bij de belangrijke leveranciers van zingeving. Religie leert ons hoe we met anderen in de wereld kunnen staan. Ze is behulpzaam bij het ontwikkelen van een levenskunst, die probeert te onderscheiden wat van waarde is.'

(Rick Benjamins, auteur)

Waarom 'liberaal' christendom en 'liberale' theologie?

'We zullen af en toe moeten toelichten dat dit boek niet de huistheologie behelst van de VVD of D66. Maar we hopen dat de term 'liberaal', die in de Engelstalige kerkelijke wereld heel gebruikelijk is, eenheid brengt in de verwarrende veelstemmigheid van dit moment, die tot uiting komt in termen als open, modern, vrijzinnig, vrijdenkend.'

(Jan Offringa, auteur)

Geeft dit boek ook antwoorden, bijvoorbeeld op de vraag naar wat we kunnen geloven en wat we kunnen doen?

'Jazeker, maar het geeft geen voorschriften. Dat zou niet passen bij een liberale theologie. Het boek geeft waarschijnlijk vooral inzicht in een geloofshouding van waaruit je kunt geloven en doen.'

(Rick Benjamins, auteur)

Tijdens de studiedag van Op Goed Gerucht op 29 januari wordt *Liberaal geloven* gepresenteerd door twee van de auteurs. Links Wouter Slob, bijzonder hoogleraar Protestantse Kerk, Theologie en Cultuur te Groningen en predikant te Zuidlaren, en rechts Jan Offringa, predikant te Kesteren.

Opvallend is dat in dit hoofdstuk Christus en Jezus vrijelijk door elkaar gebruikt worden. Zouden we de klassieke verzoeningsleer echt voorbij zijn? Of is het tekenend dat in het liberale christendom Jezus ontslagen is van zijn verzoenende taak en ons God inzichtelijk en toegankelijk maakt als mens naar Gods hart? Misschien is in dit hoofdstuk wel de kern verrat van het liberaal christendom.

Verbindend

Zelf voel ik mij zeer verwant met het liberaal christendom en ik kan mij goed vinden in de gedachtegangen van de auteurs. Tegelijk realiseer ik me dat de kritiek erop zou kunnen zijn dat de schurende vraagstukken uit de christe-

lijke dogmatiek allemaal zijn gladgewreven om christelijk geloven 'plezierig' te houden. Maar dat zou ik flauwe kritiek vinden. Het vraagt een gedegen doordinking om thema's als 'waarheid', 'seks' en 'religie en geweld' zo te beschrijven dat deze verbonden blijven met het geloof in God en met de bedding van de christelijke traditie.

Hedendaags

Liberaal christendom is goed te gebruiken als naslagwerk. Aan het eind van elk hoofdstuk worden leessuggesties gegeven, variërend van Barth tot Kuitert, Phillipse en Alain de Botton. Heerlijk dat er theologen opgestaan zijn om deze zware kost voor ons te vertalen naar een theologie van deze tijd, en dat in de

vorm van een handzaam en zeer bruikbaar boek. Een absolute *must-read* voor iedereen die inmiddels vastgelopen is in het ondoordringbare en archaïsche taalgebruik van de grote dogmatici. Voor allen die met beide benen op de grond en in de hedendaagse cultuur en maatschappij staan en zoeken naar taal en woorden om God en christelijk geloof bespreekbaar te houden.

Wat heeft dit boek de orthodox gelovige of de atheïst te bieden?

'De orthodox gelovige zal zich kunnen herkennen in de actuele zeggingskracht van het geloof en zien dat de relevantie van klassieke theologische thema's wordt gezocht. De atheïst zou moeten opmerken dat vanuit vrije keuze hier de optie van geloven wordt aanbevolen. Voor beiden voldoende aanleiding om tegenaan te schuren!' (Wouter Slob, auteur)

Rick Benjamins, Jan Offringa, Wouter Slob (red.), **Liberaal christendom. Ervaren, doen, denken.** Uitgeverij Skandalon: Vught 2016, 240p. € 21,95

Bijdragen leverden ook: Klaas Douwes, Henri Frölich, Wilma Hartogsveld, Yvonne Hiemstra, Arne Jonges, Wilhelm Lagrouw, Alke Liebich en Sytze Ypma. www.tinyurl.com/liberaalchristendom

